

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת מיכאל מרדכי ביטון

פ/25/3566

הצעת חוק העונשין (תיקון – קביעת עונש מינימום בגין נטילת דמי חסות), התשפ"ג–2023

הוספת סעיף 428 א.1. בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹, אחרי סעיף 428 יבוא :

"נטילת דמי חסות 428 א. (א) הנותן חסות בישראל, בדרך של איומים, הפחדה, סחיטה או מרמה, דינו – מאסר שלוש שנים; המקבל דמי חסות בדרך של איומים, הפחדה, סחיטה או מרמה – בין באופן ישיר ובין באופן עקיף, דינו – מאסר עשר שנים, ובלבד שלא יפחת עונשו משלושים ושישה חודשים אלא אם כן החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו.

(ב) בסעיף זה, "חסות" – שליטה, פיקוח ואכיפה על אזור, שלא לפי זכות או סמכות שבדין; "דמי חסות" – כסף, תשלום, או כל טובת הנאה אחרת המשולמת בגין מניעת נזק או הסרת איום בידי מקבל התשלום או מי מטעמו."

דברי הסבר

נטילת דמי חסות (פרוטקשן) מבעלי עסקים הפכה להיות מכת מדינה עם התגברותה בכל רחבי הארץ. ממצאי דוח מבקר המדינה על המשילות בנגב משנת 2021 מלמדים עד כמה התגברה תופעת הפרוטקשן ואת חדלות המעש של גופי אכיפת החוק. לפי הדוח בשנים 2015-2020 נפתחו 264 תיקי דמי חסות, 205 מהם נפתחו החל משנת 2019. 67% מהתיקים נגנזו או הועברו להליכי סגירה. באמצעות "דמי החסות", פורעי חוק סוחטים כספים מבעלי עסקים בתמורה ל"שמירה" על עסקיהם. זאת, תוך כדי איום מתמיד על פגיעה בפרנסתם או בגופם.

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

נוכח האמור מוצע לקבוע עבירה בחוק העונשין שתגדיר את עבירת הפרוטקשן ותקבע ענישת מינימום של שלושים ושישה חודשי מאסר וענישת מקסימום של עשר שנים. זאת מתוך מטרה להגביר את ההרתעה ולהגן על בעלי העסקים מפני עבריינות קשה כנגדם.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אלי כהן (פ/24/2988).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת דני דנון (פ/25/2443), על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי (פ/25/2668) ועל ידי חבר הכנסת דן אילוז (פ/25/2820). הצעת החוק זהה לפ/25/2820 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)